

FIȘA DISCIPLINEI

RETORICĂ

Anul universitar 2025 2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABES-BOLYAI	
1.2. Facultatea	ISTORIE SI FILOSOFIE	
1.3. Departamentul	FILOSOFIE	
1.4. Domeniul de studii	FILOSOFIE	
1.5. Ciclul de studii	LICENTA	
1.6. Programul de studii / Calificarea	FILOSOFIE/FILOSOFIE	
1.7. Forma de învățământ	ZI	

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	RETORICĂ	Codul disciplinei	HLR2409
2.2. Titularul activităților de curs	Conf.dr. Maftei Ștefan		
2.3. Titularul activităților de seminar	Conf.dr. Maftei Ștefan		
2.4. Anul de studiu	2	2.5. Semestrul	2
		2.6. Tipul de evaluare	Colocviu
2.7. Regimul disciplinei	Opțional	2.8. Tipul disciplinei	Disciplină de specializare (DS)

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat (consiliere profesională)					5
Examinări					4
Alte activități					4
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				58	
3.8. Total ore pe semestru				100	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența la orele de curs nu este obligatorie. Prezentarea la examen nu este condiționată de număr minim de prezențe.
--------------------------------	---

5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Activitatea la seminar este obligatorie. Seminarele pierdute se pot recupera în anumite situații. Prezentarea la examen nu este condiționată de număr minim de prezențe la seminar.
--	---

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	Identificarea și aplicarea adecvată a fundamentelor teoretice și istorice ale filosofiei: presupoziii, principii, valori, etici, modalități de gândire și practici.
CP6	Medierea interumană și interculturală prin identificarea, analiza și soluționarea unor probleme interumane și interculturale.
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații-problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	1. Studentul/absolventul stabilește conexiuni între teorii și perspective filosofice formulate în diverse epoci, curente și tradiții de gândire și compară argumente filosofice complexe.	1. Studentul/absolventul analizează perspective teoretice diferite.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Studentul cunoaște: idei, concepte, teme și texte fundamentale ale retoricii filosofice
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Studentul este capabil să lectureze și interpreteze un argument specific retoricii filosofice, precum și să utilizeze în mod adecvat conceptele analitice majore din sfera Retoricii: retorică, elocință, argumentare, opinie, clasicitate, modernitate și postmodernitate retorică.
2. Studentul va aprofunda perceperea dimensiunii istorice a retoricii și a limbii și a diversității formelor de discurs umanist, inclusiv filosofic.

8. Conținuturi

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
1. DEFINIREA RETORICII. Originea și evoluția conceptului de „retorică”. Tipuri de definiții ale retoricii.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
2-3. SOFIȘTII. Sofistica secolului V î.H. Retorică, adevăr și opinie. <i>Logos</i> și putere. Umanismul sofistilor antici. Neo-sofistica și provocările contemporane: relativism, perspectivism, scepticism contemporan, construcționism social.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
4-5. RETORICĂ ȘI DEMOCRAȚIE. Rolul oratoriei politice în Atena secolului V î.H.. Tucidide. Aristofan și critica populară a retoricii politice și filosofice. Relevanța retoricii în democrațiile contemporane.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
6-7. EDUCAȚIA RETORICĂ. Isocrate, Cicero, Quintilian. Începuturile educației umaniste în Antichitate. Lăitmotivul oratorului ideal.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
8-9. RETORICĂ ȘI FILOSOFIE. Dezbateri filosofice antice și contemporane asupra naturii și obiectului retoricii (Platon, Aristotel, Quintilian, Chaim Perelman, Kenneth Burke).	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
10-13. RETORICĂ ȘI HERMENEUTICĂ. Istoricul relației retorică-hermeneutică: Antichitate, Evul Mediu, Renaștere, Modernitate.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
14. RETORICĂ ȘI UMANISM. Sinteză a relației istorice dintre retorică și umanism.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	

BIBLIOGRAFIE

ARISTOFAN, *Teatru (Pacea, Păsările, Broaște, Norii)*, ESPLA, București, 1956
ARISTOFAN, *Cavalerii*, Editura Eikon, București, 2024
ARISTOFAN, *Adunarea femeilor*, Editura Univers, București, 1974
ARISTOTEL, *Retorica*, Editura IRI, București, 2004
AUGUSTIN, *De doctrina christiana*, Editura Humanitas, București, 2002;
BANU, Ion & PIATKOWSKI, Adelina (coord.), *Filosofia greacă până la Platon*, II.2, Ed. Șt. și Enciclopedică, București, 1984
CICERO, M.T., *Opere alese*, vol. 1-3, ediție îngrijită de G. Guțu, Editura Univers, București, 1973
CICERO, M.T., *De oratore*, traducere făcută de G.D. Neșțian, București, Editura Casei Școalelor, 1925
FLORESCU, Vasile, *Retorica și neoretica*, Editura Academiei, București, 1973;
GADAMER, H. G., *Adevăr și metodă*, Editura Teora, București, 2001
MARIN, Andrei, *Pagini alese din oratorii grecești*, vol. 1 (Andocide, Lisias, Isocrate), Editura pentru Literatură, 1969 (BPT)
MARIN, Andrei, *Pagini alese din oratorii grecești*, vol. 2 (Demostene, Eschine, Licurg), Editura pentru Literatură, 1969 (BPT)
NIETZSCHE, Friedrich, *Despre adevăr și minciună în sens extramoral*, în: *Opere complete II*, Hestia, Timișoara, 1998
PERELMAN, Chaïm & Olbrechts-Tyteca, L., *Tratat de argumentare. Noua retorică*, Editura UAIC, Iași, 2012
PLATON, „Gorgias”, în: *Opere I*, ed. a 2-a, (traducere Alexandru Cizek), Ed. Șt. și Encicl., București, 1975, pp. 275-393.

³De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

PLATON, „Phaidros”, în: *Opere IV* (traducere Gabriel Liiceanu), Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983
 QUINTILIAN, *Arta oratorică* (Traducere de Maria Hetco), vol. 1-3, Editura Minerva, București, 1974 (BPT)

BIBLIOGRAFIA SUPLIMENTARĂ:

Titluri în limba română:

*** *Legende mitologice* (Antologie, prefață și note de Ion Acsan), Editura Albatros, București, 1972
 ARENDT, Hannah, *Condiția umană*, Editura Idea & Casa Cărții de Știință, Cluj, 2007
 BERNAYS, Edward L., *Cristalizarea opiniei publice* [1923], București: Comunicare.ro, 2003
 HABERMAS, J., *Etica discursului și problema adevărului*, Editura ART, București, 2008
 LE BON, Gustave, *Psihologia mulțimilor* [1896], trad. Mariana Tabacu, Ed. Antet
 LIPPMANN, Walter, *Opinia publică* [1922], București: Comunicare.ro, 2009
 PLATON, „Republica”, în: *Opere V* (Traducere de Andrei Cornea), Editura Șt. și Encicl., București, 1986, pp. 81-444.
 PLATON, „Protagoras”, în: *Opere I*, ed. a 2-a, Ed. Șt. și Enciclopedică, București, 1975, pp. 419-479.
 RYBACKI, K. C. & RYBACKI, D. J., *Introducere în arta argumentării*, Editura Polirom, Iași, 2004;
 SĂLĂVĂSTRU, Constantin, *Critica raționalității discursive*, Editura Polirom, Iași, 2001;
 SĂVULESCU, S., *Retorică și teoria argumentării*, Editura Comunicare.ro, București, 2004;
 TARDE, Gabriel, *Opinia și mulțimea* [1901], București: Comunicare.ro, 2007
 TUCIDIDE, *Războiul peloponesiac*, Editura Științifică, București, 1966
 TUȚESCU, M., *L' Argumentation. Introduction a l' etude du discours*, Editura Universității din București, București, 1998.

Titluri în limba engleză:

BAGGINI, Julian, *A Short History of Truth*, Quercus, London, 2018
 BLACKBURN, Simon, *Truth*, Profile Books, London, 2017
 CHERWITZ, Richard A. (Ed.), *Rhetoric and philosophy*, Lawrence Erlbaum, Hillsdale, NJ, 1990
 CICERO, M.T., *How to Win an Argument (Ancient Wisdom for Modern Readers)*, Princeton UP, 2016
 CICERO, M.T., *On the Orator (Book 3). On Fate. Stoic Paradoxes. Divisions of Oratory* (Loeb), Cambridge, Mass.: HUP, 1942
 CICERO, M.T., *On the Orator (Book 1-2)* (Trans. by E. W. Sutton & H. Rackham), (Loeb), Cambridge, Mass.: HUP, 1948
 CICERO, M.T., *On Invention. Best Kind of Orator. Topics* (Tr. by H. M. Hubbell) (Loeb), Cambridge, Mass.: Harvard UP, 1949
 D'ANCONA, Matthew, *Post Truth*, Ebury Press, 2017
 DILLON, John & Gergel Tania, *The Greek Sophists* (Translated by John Dillon and Tania Gergel), Penguin Books, 2003
 HABINEK, Thomas (Ed.), *Ancient Rhetoric from Aristotle to Philostratus*, Penguin Books, 2017
 KAKUTANI, Michiko, *The Death of Truth*, William Collins, 2019
 KENT SPRAGUE, Rosamond (Ed.), *The Older Sophists*, Hackett, Indianapolis, 2001
 MCINTYRE, Lee, *Post-Truth*, MIT Press, 2018
 PLATO I, *Euthyphro. Apology. Crito. Phaedo. Phaedrus* (Loeb) (transl. Harold North Fowler), Harvard UP
 PLATO III, *Lysis. Symposium. Gorgias* (Loeb) (transl. W. R. M. Lamb), Cambridge, Mass., Harvard UP
 SLOANE, Thomas (Ed.), *Encyclopedia of Rhetoric*, Oxford: Oxford UP, 2001

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
Seminar – săpt. 1. Tematica: prezentarea disciplinei, a obiectivelor, programarea și organizarea activităților și prezentarea modalităților de evaluare pe parcursul semestrului și finală.	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbatere	
Seminar – săpt. 2. Tematica: Aristofan, <i>Norii</i> .	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbatere	
Seminar – săpt. 3 Tematica: Aristofan, <i>Adunarea femeilor</i> .	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbatere	
Seminar – săpt. 4	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbatere	

Tematica: Aristofan, <i>Păsările</i> .		
Seminar – săpt. 5 Tematica: Aristofan, <i>Broaștele</i> .	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	
Seminar – săpt. 6 Tematica: Aristofan, <i>Pacea</i> .	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	
Seminar – săpt. 7 Tematica: Aristofan, <i>Cavalerii</i> .	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	
Seminar – săpt. 8-14 Tematica: Provocări ale comunicării în era contemporană: post-adevărul. Bibliografie: Baggini, Julian, <i>A Short History of Truth</i> , Quercus, London, 2018 Blackburn, Simon, <i>Truth</i> , Profile Books, London, 2017 D’Ancona, Matthew, <i>Post Truth</i> , Ebury Press, 2017 Kakutani, Michiko, <i>The Death of Truth</i> , William Collins, 2019 McIntyre, Lee, <i>Post-Truth</i> , MIT Press, 2018 Nietzsche, Friedrich, „Despre adevăr și minciună în sens extramoral”, în: <i>Opere complete</i> II, Editura Hestia, Timișoara, 1998, pp. 557-566	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	însușirea cunoștințelor predate la curs; -capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea	Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului cât și în timpul examinării finale	
	-asumarea unei cercetări documentare proprii în domeniul filosofiei; -însușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice filosofiei (analiză de text, referat, eseu academic)	Examen colocviu la sfârșitul semestrului (sesiune)	66% din nota finală
9.5 Seminar/laborator		Evaluarea se va face pe parcursul semestrului – verificare orală	33% din nota finală

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

9.6 Standard minim de promovare			
- Curs: Colocviu cu temă la alegere, de complexitate medie, ce verifică asimilarea unor paradigme teoretice de bază ale Retoricii - Seminar: Alegerea, planificarea și realizarea unor prezentări individuale orale la seminarii pe parcursul semestrului (dezbateri, analiză-comentariu de text, referat); se va evalua capacitatea studentului de a utiliza și înțelege concepte fundamentale ale retoricii și aplicările lor în discursul filosofic - Plagiat se va considera orice prezentare care se constată a fi în proporție de cel puțin 20% copiată dintr-o altă sursă sau elaborată cu ajutorul IA, iar utilizarea plagiatului va determina anularea evaluării. Orice contestație a notei obținute la examen va trebui însoțită de o cerere din partea studentului pentru reevaluarea lucrării. Rezultatul acestei reevaluări se va face de față cu studenții în decurs de 2 zile de la data contestației.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

	☐	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
								Nu se aplică nicio etichetă
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒

Data completării:

...

Semnătura titularului de curs

STEFAN-SEBASTIAN MAFTEI

Semnătura titularului de seminar

STEFAN-SEBASTIAN MAFTEI

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....

⁶Selecțai o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selecțai ultima opțiune: „Nu se aplică nicio etichetă”.

